

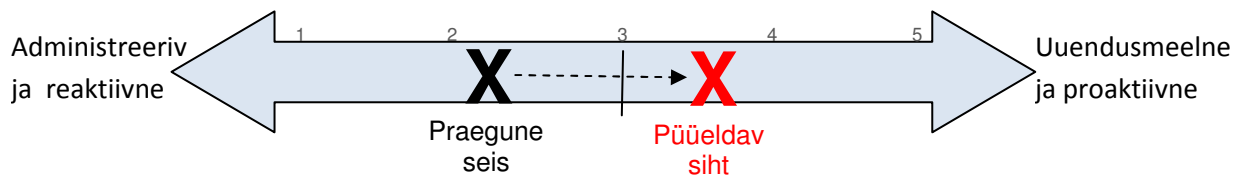
Visiooni võtmevalik: RIIGIVALITSEMINE

Võtmevaliku olulisus

Riigivalitsemise kvaliteeti ja tänapäevast valitsemist tuleb vaadelda kui üht vajalikku eeldust Eesti pidevaks arenguks. Riigivalitsemine on Eesti arengu võimestaja ja võimaldaja, sest teiste võtmevalikute õnnestumise eeldus on tark ja aktiivne riik. Riigi aktiivsuse all mõeldakse riigi proaktiivsust, võimekust algatada olulisi protsesse, suutlikkust langetada olulisi otsuseid õigeaegselt ja lähtekohta, et riigivalitsemine peab aktiivselt toetama ühiskonna terviklikku arengut.

Võtmevaliku ja otspunktide kirjeldus

Riigivalitsemine hõlmab endas kvaliteetset poliitikakujundamist ja selle tulemuslikku rakendamist, mis on vajalik kõigis poliitikavaldkondades, olgu tegu hariduse, majanduse, sotsiaalkaitse, välispoliitika või muu poliitikavaldkonnaga. Reaktiivne ja administreeriv riik on oma olemuselt pigem sissekulunud käitumismalle taastotev passiivne reageerija. Uuendusmeelne ja proaktiivne riik võimestab ühiskondlikku arengut ning valdav osa poliitikutest ja ametnikkonnast tajub selgelt oma rolli ja vastutust selles. Riigi aktiivne roll ei tähenda riigi suuremat sekkumist majandusse.

Eesti 2010	Praegune seis ja püüeldav siht	Eesti 2018
Eesti riik toimib hästi ning riik saab edukalt hakkama enamike toimingutega, tehes seda usaldusväärselt ja järjest kodaniku-sõbralikumalt. Riigivalitsemise nõrkusteks on asutusekesksus, ettevaatamisvõime puudumine ja vähene tervikpildi nägemine; järjest süvenev bürokraatiseerumine, riigieelarve ja strateegiate lünklik seostatus.		Aastal 2018 on kujunenud ühtlane väärtussüsteem riigivalitsemises, mis rõhutab kodanikukesksust, kaasavat valitsemist ning valdkondadeülest terviklikkust. Valdav enamus poliitilistest liidritest omab oma valdkonnas professionaalset kompetentsi. Riigieelarve kujundamisel ja juhtimisel on keskne tähelepanu mitte kulude juhtimisel, vaid ühiskondlike tulude suurendamisel.

Olulisemad sammud sihi saavutamiseks

- **Riigikogu muutmine seadusmasinast enam tulevikuvisiooni arutluskojaks**, mis tähendab komisjonide sisulise kompetentsi ja parlamentaarse kontrolli tugevdamist täitevvõimu üle.
- Riigi poliitika **strateegilise visioneerimise** ja **sisulise koordineerimise** parandamine, mis tähendab riigi eestvedava, visioneeriva ja analüütilise rolli suurendamist, et genereerida terviklikku pikaajalist arenguvisioni.
- Riigivalitsemise põhiväärtuste institutsionaliseerimine - hea valitsemise tava väljatöötamine ja juurutamine, näteks riigivalitsemise põhiväärtuste sisseviimine õppekavadesse.
- Kraadiõpet pakkuva rahvusvahelise **riigivalitsemise tippkeskuse loomine**.
- Riigivalitsemise tugifunktsioonide, nagu raamatupidamise, hangete ja halduse standardiseerimine.
- **Mitmekülgsimate ja strateegilistele muutustele orienteeritud töövormide** (võrgustikud, töörühmad, projektipõhised **task-force'd**) sisseviimine.

Noppeid arvudest ja arvamustest

Miks on Eestit haaranud reformisuutmatuse sündroom? Miks puudub avalikus sektoris riigivalitsemise hoobade toel initsiatiivikus algatada muudatusi, millel oleks sisuline ja pikaajaline mõju?

/.../

Mugavatel aegadel kipub poliitiline eliit riigivalitsemist majavalitsemisega segamini ajama. Poliitiline juhtimine per se ei ole mitte administreerimine, reageerimine ega kokkulepped. Kõige ülimuslikumas ja vajalikumas mõttes seisneb poliitiline juhtimine uute väärtuste ja hoiakute visionaarses kehtestamises.

Ott Lumi, Sirp 13.03.2009

http://www.sirp.ee/index.php?option=com_content&view=article&id=8316:miks-on-eestit-haaranud-reformisuutmatuse-suendroom&catid=9:sotsiaalia&Itemid=13&issue=3243

Eesti riigi tänane võimekus ennast edendada on kaugel rahuldavast. Innovatsiooni ja riigi arendamisega tegelevad justkui kõik riigiorganid, paraku puudub toimiv innovatsiooni ja strateegilise arenduse keskus, mis oleks kõrgemal riigi igapäevase pidamisega tegelevatest ministeeriumitest ja muudest ametitest.

Jüri Raidla, ettekanne konverentsilt „Eesti pärast eurot“, 25.11.2009

Muutuvas maailmas peab riigijuhtimine olema strateegiliselt väle – tulevikku vaatav, valdkondadevaheline, ja juhtide hoogsal eestvedamisel pidevalt uuendav ja katsetav. /.../ Kui sellist rolli ei taheta või ei suudeta välja mängida, jääb avalik sektor ise muutustele jalgu ning pidurdab kogu riigi arengut.

Siim Sikkut, Arengufondi raport Riigikogule „Edasi!“ 2009/2010

<http://www.arengufond.ee/upload/Editor/Arengufondist/Arengufond-raport-Edasi-2010-light.pdf>

Kokkuvõtte on koostatud Arengufondi ekspertide poolt ning selles on kasutatud Kasvuvisioni loomise käigus toimunud erinevate arutelude tulemusi. Kevadel visiooni töötoas 30-ne mõtteerksa inimese poolt defineeritud ja kevadisel Arenguforumil testitud visiooni võtmevalikuid avasid sügisel Arengufondi juures koos käinud ekspertrühmad. Võtmevaliku “Riigivalitsemine” ekspertrühma vedas Annika Uudelepp. Aruteludel osalesid: Marek Helm, Maarja Mändmaa, Jüri Raidla, Tiina Randma-Liiv, Anu Toots ja Taavi Veskimägi.

